

Egy este a gdanski diák klubban

Gdanskban, két percre a vasútállomástól, egy nagy ház kapujában tábla hirdeti: Zak club, vagyis diák klub. Az egész ház a klub tulajdona, s hogy mi mindenre használják, azt elmondja az előtérben levő tábla, amelyen fényképek tanúskodnak az itt folyó életéről. Filmezések és beszélgetések, kirándulások és táncolások — ezeket a programokat láttuk. A tábla mellett plakátok egész sora volt kiakasztva, ugyanis ott-létünk alatt éppen plakátkiállítás volt. A folyosó végén levő ajtón túl egy bárt találtunk. A félhomályba boruló teremnek a mennyezetről a bárpult fölé lógó lámpákban égő körték adták a világot. Az üvegekben valamikor márkás italok lehettek, erről tanúskodtak a címkék.

A bár következő terme már világosabb volt, azonban az ötlet innen sem hiányzott. A falakat freskók díszítették, az egyik sarokban egy hosszú római szám árulkodott arról, hogy az alkotók mikor dolgoztak itt: 1959-ben. A középpontba egy labirintus volt festve, a labirintus közepén egy felirat: Prawda (Igazság). A labirintus három bejáratának egyikénél egy ember állt, utrakészen, hogy megkeresse az Igazságot. Egyik kezében egy ütött-kopott ernyőt tartott, másik kezében levő zsebkendővel pedig visszaintett az Élet felé, amit otthagyt. Az Életet már egy másik halom rajz ábrázolta, lehetett ezek között látni rengeteg szívet, és rengeteg lábnyomot a szíveken. Az egyik rajzon két ember állt egymás mellett, mindketőjüknél pajzs volt a védekezésre, amit szorosan maguk elé tartottak. Látszólag teljesen egyformák voltak, az egyiknek érdemjel, a másiknak pedig egy szív volt a pajzsára festve. S ennek az embernek a szemüvege is rózsaszín szívből volt. Sok szívet lehetett itt találni, s mérleget, amelyen megmérték a szíveket. Egy másik részen a művészi életet ábrázoló freskót láttunk. Absztraktok és

realisták hacoltak itt, a realisták hatalmas, nehéz ágyúkkal, az absztraktok pedig természetesen: absztrakt ábrákkal. Aztán egy művész egy temetést nézett és próbált lefesteni, a vásznan azonban egy esküvői jelenet alakult ki. Egy másik festő ecsetje nyomán csendélet elevenedett meg, az asztalon, ahonnan ihletet merített, absztrakt ábrák, vonalak és mértani idomok álltak. Egy harmadik műteremben a festő hátrálóp, hogy képében gyönyörködjék, miközben az ecsetet is hátraveti. Az ecseten levő zöld festék kifücsökös az ablakon át egy utcai rendőrlámpa legalsó üvegére. A lámpa éppen pirosat mutat, de így a zöld jelzés is láthatóvá vált, aminek következtében két autó összeütközött. Ugyanezen az utcán még egy csomó gyerek is sietett. Hová? Képzőművészeti kiállításra.

Közben már hét óra lett, s a klubban üldögélő egyetemistákat más egyetemisták keresik fel, közölték velük, hogy délutáni beszélgetésük színhelye hét órától kezdve zenés szórakozóhelyé alakult át, s csak tíz zlotyi lefektetése után lehet ittmaradni. Hamarosan újabb fiatalokkal teltek meg a helyiségek. Egy üvegajtó egy széles teraszra vezetett, onnan pedig lépcső a kertbe. A kert egyik részén levő betonlap alkotta a táncparkettet, előtte dobogó emelkedett a zenekar számára, körülötte pedig székek és asztalok. Tavolabb padok álltak, a zöld fűvön nonfiguratív szobor és szökőkút.

A zenekar elfoglalta a helyét. Gitáros, szakszofonos, pozanos, bögös és dobos. Hideg-jazzt játszottak, és Andzej Jordan, a Színművészeti Főiskola hallgatója énekelt. Itt meg kell jelezni, hogy a lengyel énekesek igyekeznek nem utánozni a klasszikusokat, hanem az egyéni, sajátos módor kialakítására törekednek. Ezek közé tartozik Andzej Jordán is, bár egyelőre még kis repertoárral.

Ajtony Árpád

A FILMMŰZEUM MŰSORÁBÓL

Az elkövetkező időben lapunk állandóan tájékoztatni igyekszik olvasóit a filmmúzeum műsoráról, hogy ezáltal is hatékonyabbá tegye annak célját, filmkultúránk, műveltségünk emelését.

V. HENRIK

Számos próbálkozás kísérte meg a film története során Shakespeare műveinek filmvásznon való megközelíthető tételét. A részeredmények és kudarcok (több mint 100 ilyenről tudunk) sorát Laurence Olivier törte meg — neki sikerült először valóban filmet és nem fényképezett színházat alkotnia s ő az akinek Sh. filmjei leginkább méltók a dráma óráshához.

L. Olivier színészként ismerkedett meg a filmmel a harmincas években. (Figyelemreméltó alakítása volt a Korda-féle Lady Hamiltonban, a Talpig úrlemberben stb.) 1935-ben az *Ahogy tetszikben* Elisabeth Bergnernek a partnere s ez a feldolgozás döntő elhatározásra készíteti. Tapasztalatait, gondolatait gyűjtve érlelte sajátos Shakespeare-interpretálás körvonalait alakítja ki magában s ezzel kezd munkához 1944-ben. Az eredmény: az *V. Henrik*.

L. Olivier legnagyobb érdeme, hogy valóban Shakespeare-t tudja a film középpontjában helyezni. A filmdrámát átgondolt rendezői és igényes színészi munkájával állítja elénk, színpadát, képeit, megoldásait a korabeli színház és képzőművészet ihletti.

Már a bevezető képek makett-Londona, Globe-színháza megteremteti a jellegzetes Shakespeare-színház légkörét, hogy később a modern technika vívmányaival gazdagon élve kitáguló színes, igazi filmhatásokkal bontakozzon ki a mű.

A technicolor színestechnikai fejlődésének első nagy erőpróbája volt 1944-ben ez a film, középpontjában a tarka színekben tobzó csatával.

A kitűnő rendező címszerepalakítása már önmagában is indokolja a film sikerét. Az *V. Henrikkel* a néző teljesebb képet alkothat L. Olivieréről, a filmművészeiről is, hiszen néhány évvel később olyan remekük kerültek ki műterméből, mint a *Hamlet*, a *III. Richárd* és a *Macbeth*.

Csányi Miklós

Ismerd meg egyetemünket

Valaki azt mondta: «nincsenek új viccek, csak felsőéves egyetemisták vannak. A golyóknak minden vicc új...» Az illető minden bizonnyal felsőéves volt.

A fenti előrebocsájtása mellett tesszük közkincsé kizárólag az elsőévesek eredményes továbbképzése érdekében a részükre írt és ajánlott

olvasmányként kötelező »törpe egyetemi zsebkalauzunkat«. Ha valaki ismerné, ne rontsa el a még romlatlan évnívű fülek örömet idé előtti és időtlen kacagásával.

Ha nem tápláljuk a testet, elszorvad a szellem is. E végből először is arról essék szó, hogy mi az a

menza.

Egyetemistánk nyelvében az egyik leggyakrabban használt szó. Önmagában csak a legritkább esetben használják, annál sürűbben fordul elő viszont összetett kifeje-

zésekben, dús cífrázatú jelzős szerkezetekben, melynek cítlálása itt lehetetlen — a nyomdafesték miatt. A szó eredetéről annyit, hogy nyelvészeink szerint a »Menj zabálni!« felszólításból keletkezett szóösszevonással és a második szó sajátos rövidülésével. Mert eleinte az ételadagok is hosszabbak voltak s csak később kezdtek rohamosan rövidülni... A nyelv pedig, a társadalmi tudat terméke tükrözte a társadalmi létet — a fejlődés folyamataiban. (v. ö. Ideológiai és nyelvtudomány 1. fej. 2. bek. 128. old.) Történetek kiesések is. Kiesett gyakran a hús, kiesett a mássalhangzó torlódás miatt a »J« hang is (v. ö. men-j-a alakok a középkori nyelvemlékekben), csak a déledei menza előtti torlódás kiküszöbölésére nem történt mostanáig intézkedés.

A menza a politikai gazdaságtan jelenlegi álláspontja szerint a felépítmény szerű jelenségek sorába tartozik. Azt azonban, hogy mely gazdasági alapon, eddig nem sikerült kideríteni. Minden esetre, a menza történelmi kategória. Ez azt jelenti, hogy nem volt mindig és a kommunizmusban el fog tűnni. Sajnos, addig nem. Régészeink a húsételek jellegéből arra következtetnek, hogy az első menzák már az őstársadalmak idején kialakultak. (v. ö. Adalékok a neandervölgyi ősember történetéhez 3. fej. 5. bek. 39. old.)

A menza kifejezés egyébként azt a helyet jelöli, mely a diákság rendszeres étkeztetésére szolgál.

anonymus

Táblák... táblák

A KIS intézet még kisebb könyvtár arról nevezetes, hogy a legeldugottabb helyeken is különféle táblák figyelmeztetik a könyvtár olvasóit, mit kell és mit nem kell tenniük. Az ajtóban: «A kabátoknak a ruhatárban a helye. És: «Sáros lábbal ne lépünk a könyvtárterembe!« Benn: «Dohányozni, zajongani, másokat olvasásban zavarni rendhátóságilag tilos!« Vagy: «Kerékpárt az asztalhoz támasztani nem szabad!« A könyvespölcön: «A kivett könyvet használat után a helyére tegyük vissza!« Ugyanott: «Tintával, ceruzával, számarfülekkel a könyvbe bejegyzést tenni tilos!« És így tovább.

Egy tábla hiányzik még csupán a felsoroltak közül. «A könyveket csak behunyva szemmel lehet olvasni!«

innen onnan

A Szegedi Orvostudományi Egyetem 1964-ben 110 millió forinttal gazdálkodik majd a költségvetési terv szerint. Ez az összeg 25 millió forinttal több, mint az 1962 évi költségvetésé. A két szám különbsége is tükrözi azt a gondolkodást, amellyel kormányzatunk az egyetem fejlődését, gyarapodását támogatja.

Háromhónapos franciaországi tanulmányi ösztöndíjat nyert a Cité Club Universitaire 1963. évi pályázatán a JATE Bölcsészettudományi Karának két hallgatója, Kovács Ferenc és Szász Erzsébet francia szakos és így különösen fontos számukra, hogy természetes környezetben tanulhassák a szakként választott francia nyelvet.

Az egyetemi oktatásnak a gyakorlati élet szabta követelményekhez való közelítése érdekében érdekes kezdeményezést valósított meg a berlini Humboldt Egyetem természettudományi karán. A kémiai szakos hallgatókat nyári gyakorlatra osztják be vegyipari üzemekbe s a laboratóriumi munkák során is részt vesznek üzemi-ipari feladatok megoldásában. Az üzemi gyakorlatok a vegyi tanszék tanársegédeinek irányításával folynak Bitterfeld, Wolfen, Rodloun, Piesteritz és Schwarza vegyi üzemekben.

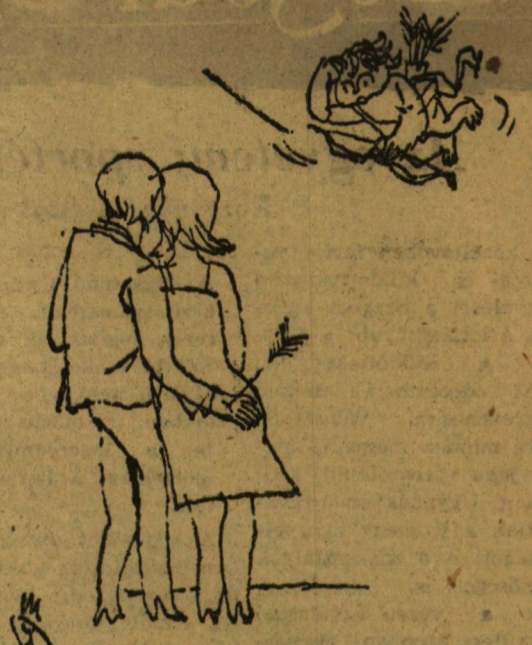
Megkezdte munkáját a II. Magyar Belgyógyász Kong-

Meghalt Sik Sándor Kossuth-díjas nyugalmozott egyetemi tanár, költő a Vigilia című katolikus irodalmi folyóirat szerkesztője. Sik Sándorban a szegedi József Attila Tudományegyetem volt professzorát gyászolja, aki ebben a minőségében egyik gyámoltója volt a 30-as években kibontakozó Szegedi Fiatalok Kollégiuma haladó mozgalmanak s kit demokratikus, haladó, humanista nézetei miatt különösen kedvelték tanítványai.

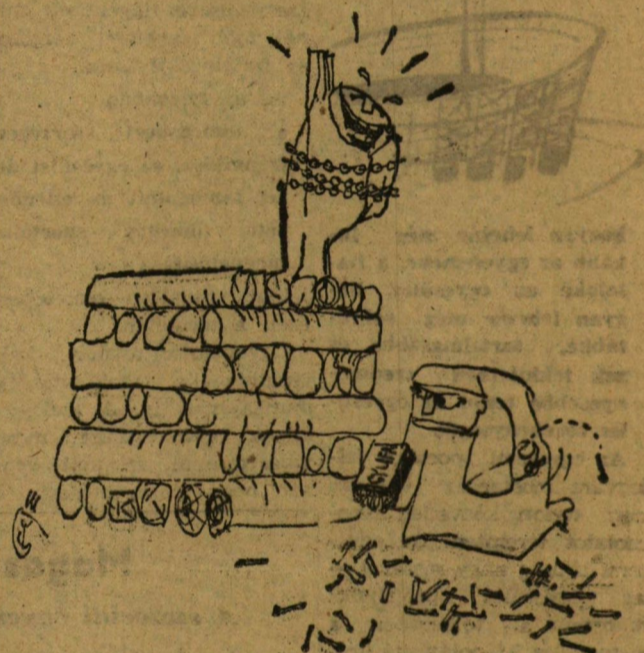
Részt vett dr. Kedvessy György egyetemi tanár, az Orvostudományi Egyetem rektorhelyettese a 23. Nemzetközi Gyógyászattudományi Kongresszuson, amelyet Münsterben, a Német Szövetségi Köztársaságban rendeztek meg. Az ülésen előadást is tartott a szegedi professzor.

Szegeden járt dr. Gerhard Bondi professzor, a hallei

Az eltévedt lövés

Szöveg nélkül

Mayer Gyula rajzai

Martin-Luther Tudományegyetem rektora, hogy megbeszélje a szegedi Orvostudományi Egyetemmel köteendő tudományos együttműködési szerződés feltételeit. Bondi professzor két napot töltött a városban s több tudományos intézetet és klinikát meglátogatott.

Az új tanévben 31 főre emelkedett a szegedi egyetemen tanuló külföldi diákok száma. Az Orvostudományi Egyetemen tanuló afrikai, mongól, görög, jordánia, jemeni és laoszi fiatalok eredményesen bíróznak meg mind a tudományos ismeretanyag, mind a magyar nyelv elsajátításával. Willy Washington afrikai diák például a vizsgák nagyrészt jeles eredménnyel tette le.

Szegeden rendezik meg november első hetében az orvosegyetemek és a tudományegyetemek országos diákköri konferenciáját. A két szegedi egyetem közös előkészítő bizottságot alakít a szervezési feladatok megoldására. Mindkét egyetemen megtörtént, illetve folyamatban van az országos konferenciára küldendő dolgozatok kiválasztása. Az Orvostudományi egyetem tudományos diákköreiből «házi» konferenciáján összesen 17 dolgozatot választott ki a szigorú zsűri a beküldött pályamunkák közül erre a célra.

Az egyetemeken és a főiskolákon is bevezették ebben a tanévben a tanuló-balesetbiztosítást. Ilyen biztosítást csak a nappali tagozatok hallgatói köthetnek a rendelkezés érzé- rint. Díja felvévenként 10 forint s vonatkozik nem csak az egyetemi foglalkozások

ideje alatt történt balesetekre, hanem az intézményen kívüli és a nyári vakációban a hallgatót ért balesetekre is. Az új biztosítási forma iránt komoly érdeklődés nyilvánult meg már eddig is az egyetemi és főiskolai hallgatók részéről.

Meggyorsítják a klinika felújítási munkák ütemét. A Csongrád megyei Állami Építőipari Vállalat és az Orvostudományi Egyetem előzetes megbeszélése alapján az egyetem hallgatói társadalmi munkával járulnak hozzá a munkák mielőbbi befejezéséhez.

Csinosítják a Tanárképző Főiskola új leány-diákokotthonának környezetét. Egyetemisták társadalmi munkában planirozzák, egyengetik a környék talaját, amely bizonyon eléggé magán viseli még az építkezés nyomait.

A Magyar Közgazdasági Társaság Csongrád megyei csoportja felsőfokú közgazdasági képzettségű, valamint irányító munkakört betöltő szakemberek számára továbbképző tanfolyamot indított Szegeden. A felsőfokú ismeretek fejrfrissítését szolgáló tanfolyam előadásait a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem illetékes tanszékeinek tanárai tartják meg. A tanfolyam elvégzéséről a résztvevők bizonyítványt kapnak. A tanfolyamnak három tagozata van: egyik az agrár-gazdasági és üzemgazdasági kérdésekkel foglalkozik, a másik az igazgatás automatizálásának kérdéseire vonatkozik, a harmadik pedig melyet 1964 januárjában kezdenek meg, munkagazdaságtani, munkalélektani problémákat ismertet.